

Factsheet Bijzonder Domein Jeugd 2017

Stel het kind centraal

Het lectoraat Beroepsinnovatie Social Work van Fontys Hogeschool Sociale Studies presenteert de voornaamste bevindingen van het onderzoek Bijzonder Domein Jeugd (2014-2020). Een onderzoek op initiatief van zeven organisaties uit jeugdwelzijn, jeugdzorg, jeugdgezondheidszorg en zes gemeenten rondom de vraag:

“Hoe krijgt de transformatie jeugd vorm in Brabant?”

KLIK HIER
en bekijk
het complete
magazine!

Een onderzoek
op initiatief van

7
organisaties en
6
gemeenten

Onderzoeksaanpak

Binnen dit onderzoek hebben we op drie manieren data verzameld. Allereerst hebben we ruim 100 multidisciplinaire casuïstiekbesprekingen geobserveerd. Hiervoor hebben we de volgende negen praktijken geselecteerd: basisschool, middelbare school, gezondheidscentrum, wijkteam stad, wijkteam dorp, twee veiligheid teams, een specialisten team en een woongroep. Binnen deze negen praktijken hebben we ruim 70 jongeren, ouders, hulpverleners, managers en beleidsmakers geïnterviewd. Daarnaast hebben we van het burgerpanel GGD Brabant-Zuidoost bijna 4000 ingevulde enquêtes ontvangen.

100
multidisciplinaire
casuïstiekbesprekingen
geobserveerd

70
mensen
geïnterviewd

4.000
ingevulde enquêtes ontvangen

Transformatie jeugd

Velen zien domein overstijgende multidisciplinaire samenwerking als een manier om de transformatiedoelstellingen te behalen. Het moeten veranderen van werkwijze ten tijden van bezuinigingen is echter een hele opgave. Dit blijkt ook uit dit onderzoek waarin hulpverleners, managers, beleidsmakers en leerkrachten met zes vraagstukken worstelen in de praktijk.

6
vraagstukken

Wie zijn wij en hoe gaan we het aanpakken?

In het sociale domein heerst onduidelijkheid over rollen, taken en verantwoordelijkheden tussen alle bovengenoemde betrokkenen en organisaties. Daarnaast werken hulpverleners geregeld gedetacheerd vanuit een moederorganisatie in een sociaal (wijk)team. Dit leidt eveneens tot verwarring, omdat elke organisatie eigen regels, werkwijze en registratiesystemen hanteert.

Kan ik dit?

Vooral bij betrokkenen met geen of weinig ervaring in het werken met kinderen/jongeren/gezinnen spelen gevoelens van onzekerheid. Daarnaast ervaren zij onvoldoende tijd en ruimte om bij dit onmachtige gevoel stil te staan.

Heb ik het sociaal netwerk ter sprake gebracht? Ja? Check!

Hulpverleners zijn zoekende in hoe ze samen kunnen werken met ouders, vrijwilligers en andere spelers in de civil society. Het betrekken van spelers uit de civil society is nog vaak alleen een check op papier.

Wat doe ik met al die problemen?

De focus ligt nog sterk op wat niet goed gaat in een gezin. Daarnaast sluiten hulpverleners nog weinig aan bij de ervaren nood en beoogde doelen van een kind/jongere/gezin.

Vertrouwen wij elkaar wel?

Rolverwarring, aannames en impliciete verwachtingen leiden tot wederzijds wantrouwen tussen betrokkenen en organisaties. Daar waar wantrouwen heerst, kijkt iedereen vooral naar het aandeel van de ander in plaats van naar zichzelf.

Wat doe ik met die tijdsdruk?

Hulpverleners ervaren een hoge werkdruk en tijdgebrek. Tegelijkertijd werken ze weinig methodisch tijdens vergaderingen.

Binnen dit onderzoek zien we eveneens een aantal situaties waarin het kind, de jongere en het gezin wel centraal staan tijdens de casuïstiekbesprekingen. Vanuit deze goede voorbeelden formuleren we een aantal tips.

22
tips

Tips voor alle direct en indirect betrokkenen bij jeugdhulp

- Zet het kind/jongere/gezin (letterlijk of figuurlijk) aan tafel;
- sluit aan bij de doelen en wensen die het kind/jongere/ouder wil realiseren;
- blijf elkaar uitleggen waar je voor staat (rollen blijven veranderen);
- zeg wat je niet kan, niet wilt, niet durft en wat je nodig hebt;
- deel je kennis waar nodig met anderen;
- vul niet in voor een ander en spreek je verwachtingen uit;
- zet het kind/jongere/gezin centraal in plaats van processen;
- werk aan efficiency, zoals gestructureerde overleggen en prioritering van werkzaamheden;
- zie ook niet-beroepskrachten als samenwerkingspartners en parkeer soms professionele waarden.

Tips voor gemeenten/organisaties

- Richt systemen samen in met (potentiële) gebruikers;
- laat hulpverleners in sociale wijkteams beginnen met waar ze goed in zijn en werkzaamheden verder uitbreiden;
- verhelder samen met uitvoerende sleutelfiguren de rollen en taken en communiceer hierover met alle betrokkenen;
- geef hulpverleners speelruimte zodat ze kunnen aansluiten bij wensen/doelen van kind/jongere/gezin;
- werk alleen samen als dit in het belang is van het kind/jongere/gezin;
- creëer tijd voor preventie en coach hulpverleners hierbij.

Tips voor onderwijs

- Zet de student en het beoogde beroep centraal, in plaats van systemen en processen;
- wees op de hoogte van actuele ontwikkelingen in het werkveld en werk samen met het werkveld;
- creëer vrije ruimte in het curriculum om in te kunnen springen op actualiteiten;
- bereid studenten voor op een werkveld waarin 'verandering de nieuwe constante' is;
- leer studenten vaardigheden voor efficiënt werken;
- leer studenten domein overstijgend multidisciplinair (samen)werken rondom het realiseren van wensen/doelen van kind/jongere/gezin;
- transformeer het onderwijs naar de nieuwe manier van denken en werken waarin doelstellingen van het kind/jongere/gezin centraal staan.

Contactgegevens

- Voor meer informatie zie de rapportage 'Kind verdwijnt achter een stofwolk' (2017) via: <http://www.fontys.nl/socialstudies/lectorat>
- Voor vragen kunt u contact opnemen met het secretariaat van het Lectoraat Beroepsinnovatie Social Work aan Fontys Hogeschool Sociale Studies via: lectorat-fhss@fontys.nl

© 2017, Floor Peels, Dana Feringa, Jitske van der Sanden, Lilian Linders, Hettie Meussen